

Parçada Anlam - 3 (Yardımcı Düşünce)

1. Her doğan gün, insana yeni bir yaşama sevinci verirken her yeni kitap da yazarıyla birlikte okuyucusunu yepyeni dünyalara taşır. Bu dünya, ancak yazarının maharetiyle yaşanılabilir bir yer olur. Bu durum şiir için de geçerlidir. Şairler de her yeni şiirle okuyuculara yepyeni mutluluk dünyaları sunmalıdır. Okuyana mutluluk aşılmalıdır şiir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde sözü edilen özelikte bir şiir değildir?

- A) Tatlı rüyalar gibi güzel
Bir orman vardı gizli bir yerde
Tutunmuşlardı birbirlerine
Destek vermişlerdi sevgilerine
El ele, gönül gönüle...
- B) Mavi gökten ak sevgiler
Eliyordu kardan adam.
Yeryüzüne mutluluklar
Diliyordu kardan adam.
- C) Yerden göğe zıplarız,
Gökyüzünü kaplarız,
Yıldızları toplarız,
Çocuk yüreğimizde.
- D) Seher yeli benden yana,
Es, koklayım kana kana,
Yârdan selâm getir bana,
Kurtar beni, çok dardayım.
2. Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında, gece gündüz tek başına çalışan Koca Ali; uzun boylu, iri pençeli, geniş omuzlu bir pehlivandı. On yıldır bu karanlık dükkân içinde ham demirden dövüldüğü kılıç ve namluları; tüm Anadolu'da, Rumeli'de, sınır boylarında büyük bir ün kazanmıştı. Hatta İstanbul'da bile yeniçeriler, satın alacakları kamanın, yatağının üstünde "Ali Usta'nın işi" damgasını arıyorlardı. O, çeliğe çifte su vermesini biliyordu. Sadece uzun kılıçlar değil yaptığı kısacık bıçaklar bile iki kat olur, kırılmazdı. "Çifte su vermek" sanatının yalnız ona özgü bir sırrı vardı. Yanına çirak almaz, kimseyle çok konuşmaz, dükkânından dışarı çıkmaz, durmadan uğraşır. Kılıçtan, demirden, çeliktan, ateşten başka söz bilmez, pazarlığa girmez, müşterileri ne verirse onu alırdı.

Bu parçada Koca Ali'yle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Fiziksel özelliklerine
B) Az konuşan biri olduğuna
C) Yaptığı kılıç ve namlularla ün saldığına
D) Sinirli ve somurtkan biri olduğuna

3. İki tür kitap okuma yöntemi vardır: Aktif ve pasif okuma. Aktif okuma, gereksiz şeyler ayıklanarak ve dikkatle yapılan, yorumlamaya dayalı, eleştirel bir okuma türü; pasif okuma ise hiç çaba harcanmadan yapılan, ne veriliyorsa hemen kabul edilen, okunanlar üzerinde düşünülmemeyen, yorum yapılmayan okuma türüdür. Okuma sırasında aktiflik arttıkça okuma kalitesi artar. Pasif bir okuma, gerçek okuma olarak adlandırılmaz. Uykular hâldeki bir zihin, okuma yapamaz.

Bu parçaya göre aktif okumanın gerçekleşmesi için aşağıdakilerden hangisi gerekli değildir?

- A) Metinleri yorumlayabilmek
B) Okuduklarında seçici davranmak
C) Okuduğu bütün bilgileri doğru kabul etmek
D) Dikkati metin üzerinde yoğunlaştırmak

4. Ahşap işçiliğinin önemli tekniklerinden biri olan "kündekâri" Anadolu'da Selçuklu Dönemi'nde ortaya çıkmış ve daha çok cami kapıları, minber, vaaz kürsüsü, dolap ve pencere kapakları, sanduka gibi öğelerde kullanılmıştır. "Kündekâri" sözcüğü dilimize Farsçadan geçmiştir. Asıl hâli "kendekâri" olan sözcük; heykeltıraşlık, hakkâklık, kalemkârlık gibi plastik sanatlarda kullanılan bir terimdir. Zamanla, ahşap sanatı ve dekoratif doğramacılık sanatı için kullanılır olmuş bu terim. Sabır ve ustalık gerektiren bu değerli sanatın en güzel ve en eski örnekleri Anadolu topraklarında bulunuyor.

Bu parçada "kündekâri sanatı" ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Nerelerde kullanılmaktadır?
B) Kelime anlamı nedir?
C) En eski örnekleri nerede bulunmaktadır?
D) Ne zaman ortaya çıkmıştır?

5. Doğu Edebiyatı'nın hikmetle dolu, ibret veren, güldüren ve ağlatan nadide eserlerinden biri de "Bostan"dır. Şirazlı Şeyh Sadi'ye ait bir eser "Bostan". Esere "Edebnâme", "Sadiname" de deniyor. Bizde, özellikle Osmanlı Dönemi'nde okullarda Farsça öğretimi vesilesiyle okutulan kitapların başlıcalarındandı. Dolayısıyla birçok tercüme ve açıklaması bulunuyor "Bostan"ın.

Bu metinde "Bostan" adlı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kim tarafından yazıldığına
B) Hangi konunun işlendiğine
C) Diğer isimlerine
D) Osmanlıda, okullarda niçin okutulduğuna

Parçada Anlam - 3 (Yardımcı Düşünce)

6. İnebolu kayıkçıları, Kurtuluş Savaşı döneminde olağanüstü kahramanlık göstermişler, savaşta ihtiyaç duyulan malzemeleri İnebolu'nun meşhur "denk kayıkları" ile Anadolu'ya naklederek tarihimizdeki yerlerini almışlardır. Kahraman kayıkçılara, bu özverili davranışlarından dolayı "İstiklal Madalyası" verilmiştir. Onların bu madalyayı almalarına imkân sağlayan "denk kayığı" binbir emekle, özel tekniklerle yapılırdı. O dönemde kullanılan kayıklardan bazılarını İnebolu'da bulunan müzelerde görebilirsiniz.

Bu parçaya göre İnebolu kayıkçılarına İstiklal Madalyası niçin verilmiştir?

- A) Kurtuluş Savaşı'nda gösterdikleri kahramanlık için
- B) Kendilerine özgü bir kayık çeşidi ürettikleri için
- C) Denk kayıklarını özel tekniklerle yaptıkları için
- D) Çok fedakâr insanlar oldukları için

7. Enerji, günlük yaşantımızda çok büyük bir yer tutar ve en önemli ihtiyaçlarımızdandır. Kullandığımız elektrikten, sürdürdüğümüz arabaya, seyrettiğimiz televizyondan, yediğimiz yemeğe kadar her şeyde enerji kullanımını görürüz. Bu önemli ihtiyacın bilinçsiz kullanılması hem kendimiz hem de gelecek nesiller için birçok olumsuzluğu beraberinde getirir. Enerjinin, gereği kadar ve bilinçli olarak kullanılmasını sağlamak için her yıl 11-18 Ocak tarihleri arasında "Enerji Tasarrufu Haftası" kutlanır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Enerjiyi kimler bilinçsiz kullanmaktadır?
- B) Enerji nerelerde kullanılır?
- C) "Enerji Tasarrufu Haftası" hangi tarihte kutlanır?
- D) "Enerji Tasarrufu Haftası" niçin kutlanır?

8. Havası bir başkadır İstanbul'un. Kokusunu bir başka çekmişimdir hayatım boyunca içime. Güzellğini gözlerimle göremesem de ruhumla hissedebiliyorum. Her şeyiyle farklıdır İstanbul. "Yalnızlık" bile bir başka yaşanır İstanbul'da. Bir tek siz ve İstanbul görürsünüz baş ucunuzda bekleyen yalnızlığı. İstanbul, gözleri gören biri için, çizilmiş en güzel resim olabilir belki ama bana göre yazılmış en güzel şiirdir. Umuda, aşka, özleme dair... Kimi zaman da en güzel şarkının nakaratıdır.

Bu parçadan yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İstanbul'da yaşadığı
- B) İstanbul'a hayran olduğu
- C) Şiir yazmayı sevdiği
- D) Gözlerinin görmediği

9. Küçükken sorulan "Büyüdüğün zaman ne olacaksın?" sorusunu hiç sevmezdim. Sırf bu soruya verilecek bir cevabım olsun diye kendime hayalî bir hedef koymuştum: Doktor olmak. Sorana, doktor olmak istediğimi söylüyordum. İlk zamanlar sorulara cevap olsun diye koyduğum bu hedef, ilerleyen zamanlarda ulaşmak istediğim gerçek bir hedefe dönüşmüştü. Bu hedefe nasıl ulaşırdı? Galiba çok çalışmam gerekiyordu. İlkokulu birinci olarak bitirmiş, ortaokula başlamıştım. Bilgisayarla tanışmam da ortaokul yıllarında olmuştu. Benim için çok değişik bir aletti. Artık hedefim değişmişti, bilgisayar mühendisi olacaktım.

Bu parçada kendisini anlatan kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hedef olmadan başarının da olmayacağına inandığı
- B) Belli bir hedefe odaklanmaktan hoşlanmadığı
- C) Bütün elektronik aletlere karşı ilgisinin olduğu
- D) Hedeflediği mesleğin zamanla değiştiği

10. Adım at ileri, geriye bakma,
Bir sağlam iş tut da elden bırakma
Saçma sapan sözler hep delip takma
Allah'ın yardımı çalışanlara.

Bu dördülden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Geleceğe odaklanmak gerektiği
- B) Çalışan kişiye Allah'ın yardım edeceği
- C) Geçmiş yok saymanın yanlış olduğu
- D) İşine önem vermek gerektiği

11. Türkçe, birçok dile nasip olmayan bir bahta sahip; günümüz tabiriyle bir "imparatorluk" dili. Osmanlı nasıl yetmiş iki milleti bir devlette birleştirerek bir ahenk oluşturmuşsa Türkçe de öyle bir uyumun ve mozaik'in eseri. İçerisinde üç beş değil belki beş on millete ait kelimeler var. Bu bir kusur mu? Hayır, asla bir kusur olamaz bu. Zira aynı şey, diğer büyük diller için de geçerli. İngiltere'nin gelmiş geçmiş belki de en büyük şairi "Ne mutlu İngilizceye ki başka dillerden kelimeler almış!" sözüyle ifade ediyor bu gerçeği.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türkçe birçok dilin kelimelerini içinde barındıran bir dildir.
- B) Büyük diller başka dillerden kelimeler almıştır.
- C) Türkçe, başka dillerden alınan kelimeleri uyumlu bir şekilde bünyesine katmıştır.
- D) Türkçeyi geliştirmek için farklı dillerden kelimeler almak gerekir.

